

# CONTRIBUȚIA PROFESIONIȘTILOR CONTABILI LA ECONOMIA CIRCULARĂ

Tradus de:



Modelele de afaceri circulare sunt necesare pentru a asigura sustenabilitatea resurselor și a naturii și pentru a atinge o dezvoltare durabilă. Cu toate acestea, îndepărtarea gândirii tradiționale legate de modelele de afaceri lineare de care economiile au devenit dependente poate fi dificilă. Acest lucru implică regândirea valorii, impactului și riscului într-o lume în care materiile și produsele pot fi păstrate în uz cât mai mult posibil pentru a elimina risipa și poluarea. Trecerea la o economie circulară este esențială pentru eliminarea „decalajului de circularitate” în utilizarea resurselor la nivel global, care în ultimii ani a rămas de peste 90% (potrivit [rapoartelor](#) emise de Circle Economy și World Economic Forum).



Gândirea circulară are implicații asupra aplicării principiilor contabile și financiare, de exemplu, deprecierea activelor până când acestea nu mai au nicio valoare nu furnizează stimulente pentru trecerea la modelele de afaceri circulare. Contabilii trebuie să poată evalua deciziile dincolo de valoarea financiară generată.

Pentru a analiza oportunitățile și provocările aferente adoptării economiei circulare, Usha Ganga, NBA Topic Director Sustainability, și Aglaia Fischer, Circle Economy, Finance Initiative Lead, au prezentat activitatea desfășurată de Royal NBA și Circle Economy ca parte a Coalition Circular Accounting (CCA). Activitatea CCA are ca scop identificarea și depășirea provocărilor de ordin contabil și financiar care împiedică tranziția la o economie circulară. CCA cuprinde un grup de experți și oameni de știință din domeniul financiar, contabil și juridic. Printre membri se numără NBA, Circle Economy, Invest-NL, ABN-AMRO, Rabobank, Alfa Accountants, KPMG, Allen & Overy, Sustainable Finance Lab, Impact Economy Foundation și oameni de știință asociați cu Nyenrode Business University și Avans University of Applied Sciences. Cel mai recent raport al acestora, [Financial accounting in the circular economy: Redefining value, impact and risk to accelerate the circular transition](#), este prezentat pe scurt în cadrul unui articol publicat pe site-ul IFAC, [Financial Accounting Must Enable the Circular Economy](#).



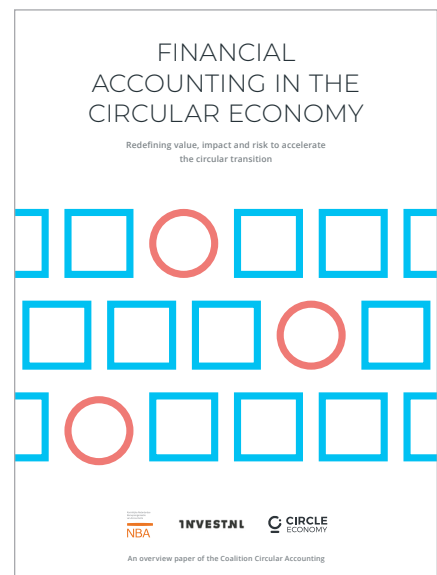
Modelele de afaceri circulare nu sunt încă o practică obișnuită în rândul companiilor sau contabililor, iar beneficiile acestora nu sunt bine înțelese. Circularitatea implică inovație în modelele de afaceri și utilizarea resurselor, precum și în managementul financiar și contabilitate.

## CONCEPTE-CHEIE

Economia circulară reprezintă un sistem economic care întreține un flux circular de resurse regenerând, păstrând sau contribuind la valoarea acestora.

Modelele de afaceri circulare implică strategii de limitare, încetinire, încheiere și regenerare ale ciclurilor de resurse.


Modelele circulare de generare a veniturilor permit captarea valorii cu strategii circulare și pot fi distinse în funcție de structura de proprietate economică. Exemplele includ modele de depozitare, modele de leasing și închiriere, modelul sell-and-buy-back (în care utilizatorul devine proprietarul economic temporar și poate vinde produsul înapoi producătorului), precum și modelul Product-as-a-Service (PaaS).



## STUDIU DE CAZ

**REPORT LAUNCH: ROAD-AS-A-SERVICE**

How should we modify and rethink current financing and reporting practices for the circular economy?



A pilot project of Dura Vermeer and Overijssel Province has provided a practical case for investigating how a circular road can be exploited as a Road-as-a-Service. A white paper on this project, launched by a new coalition for circular accounting, demonstrates how to modify and rethink current financing and reporting practices for the circular economy.

A discussion about contractual structuring and its implications has led to new insights. Dura Vermeer wants to retain the economic ownership of the road while providing its functionality (i.e. the use of the road) as a service to their client Overijssel Province. This incentive ensures that it will maintain the road as well as possible from its knowledge and expertise. This will ultimately lead to a higher residual value.

The participants formed a Coalition Circular Accounting (CCA). This is a collaboration between Circle Economy, Sustainable Finance Lab, The Netherlands Institute of Chartered Accountants (NIGAL), Dura Vermeer, ABN AMRO, Rabobank, KPMG, Provincie Overijssel and scientists of Erasmus University, Open Universiteit, University of Groningen, Nyenrode Business University and Avans University of Applied Sciences. The CCA was co-funded by Nederland Circulair!

To sell or not to sell

The fundamental question is "to sell or not to sell", according to CCA. Financial reporting is about economic ownership and the transfer of risks and rewards. If at the end of the contract, economic ownership is transferred to the client (in this case

## DRUMURI CIRCULARE

Road-as-a-Service este un proiect-pilot în provincia Overijssel din Țările de Jos, coordonat de compania olandeză de construcții și infrastructură Dura Vermeer. În acest nou model, clientul (Overijssel) este proprietarul legal al drumului, în timp ce antreprenorul (Dura Vermeer) deține proprietatea economică a materiilor prime pentru drumul construit și a utilizării drumului ca serviciu. Ambele părți sunt implicate într-un acord contractual cât timp drumul este utilizat. Clientul acoperă o plată periodică pentru serviciile antreprenorului pe baza cerințelor funcționale ale drumului, cum ar fi siguranța și disponibilitatea. Antreprenorul este, însă, cel care suportă costurile de întreținere a drumului.

Întrucât antreprenorul are dreptul să colecteze valoarea reziduală la sfârșitul termenului contractual, compania este stimulată să utilizeze materiale durabile, rezistente și să optimizeze întreținerea și (re)utilizarea drumului și a materiilor prime utilizate în cadrul procesului.

## DE LA RISC LA OPORTUNITATE

Poluarea și risipa excesive, extragerea nesustenabilă a resurselor și pierderea biodiversității sunt riscuri semnificative legate de sustenabilitate care pot fi transformate în oportunități prin strategii și modele de afaceri circulare care elimină risipa, păstrează produsele și materiile în uz și regenerează natura. Tranziția către o economie circulară va reduce substanțial și emisiile de CO<sub>2</sub>, fiind așadar esențială pentru atingerea obiectivelor climatice.

*Circularitatea implică regândirea următoarelor concepte:*

- **Valoare** – înțelegerea și cuantificarea valorii generate cu modele de afaceri circulare și reevaluarea conceptului de valoare, de exemplu, în gândirea circulară perceperea risipei ca valoare reziduală poate duce la descoperirea unor utilizări anterioare subevaluate.
- **Impact** – este nevoie de o evaluare și o raportare consecvente, comparabile și fiabile ale impactului pentru a permite adoptarea deciziilor specifice economiei circulare. Se dezvoltă diferite formate pentru prezentarea datelor privind impactul cum ar fi situațiile integrate privind profitul și pierderea și bilanțurile referitoare la capitalul multiplu.
- **Risc** – evaluările holistice ale riscurilor care iau în considerare impactul total pe termen lung și relația cu mediul uman și natural ale unei companii – nu doar rezultatele financiare – sunt necesare pentru a îndepărta capitalul de modelele de afaceri care nu sunt circulare și a-l apropia de cele care promit un proces de creare a valorii stabil și un impact pozitiv pe termen lung.

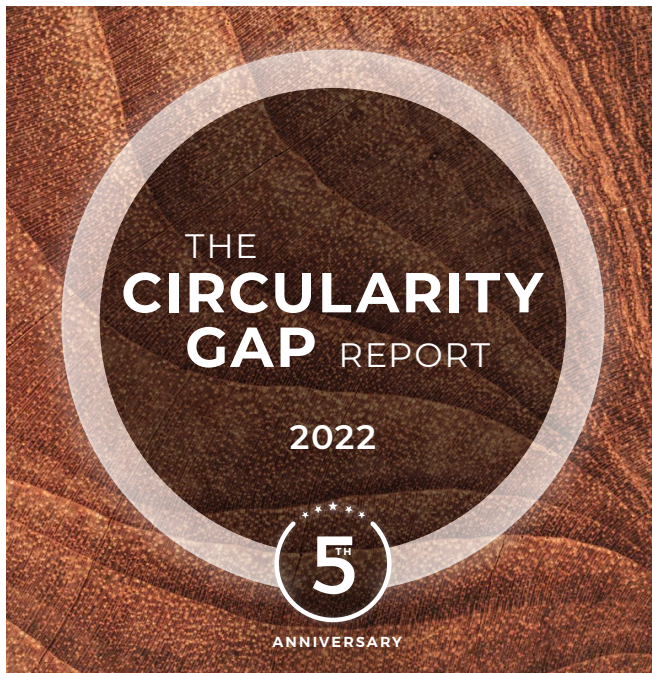
*Soluțiile pentru economia circulară implică diferite strategii, inclusiv:*

- Restrângerea ciclului de resurse (utilizarea a mai puține resurse) prin inovații în producerea și proiectarea produselor, cum ar fi eficientizarea resurselor și optimizarea proceselor de logistică. Aceasta poate implica înțelegerea și sprijinirea soluțiilor pentru a face procesele de producție mai eficiente prin utilizarea a mai puține resurse, de exemplu, recuperarea CO<sub>2</sub> din producție și reutilizarea sa, înlocuirea combustibililor fosili neregenerabili sau a resurselor organice ori reproiectarea produselor pentru a reduce cantitatea de materii utilizată.
- Încetinirea ciclurilor de resurse (utilizarea mai îndelungată a resurselor) crescând longevitatea produselor prin proiectarea în vederea durabilității, reparării și reproducției. Prelungirea vieții produselor începe cu produse care sunt deja în uz și modificarea proiectării pentru a extinde durata utilizării lor.
- Încheierea ciclurilor de resurse (reutilizarea resurselor) prin asigurarea că toate resursele sunt reutilizate în noi cicluri de viață după utilizare, prin procese logistice inverse și programe de reprimire care implică reutilizarea materiilor la sfârșitul utilizării produsului de către consumator.
- Regenerarea ciclurilor de resurse – Îmbunătățirea naturii și a biodiversității prin practici modificate. Modificările practicilor agricole din industriile alimentară și agricolă așa cum sunt puse în evidență de [Olam reprezintă un bun exemplu](#). De asemenea, strategiile de regenerare devin mai răspândite pentru protejarea materiilor prime.



*Trecerea la circularitate nu are loc direct. Obstacolele care trebuie luate în considerare și depășite includ:*

- Fezabilitatea întreprinderii, în special în absența unei politici guvernamentale care să stimuleze investițiile într-o economie circulară și în sustenabilitate. Este mai probabil ca investițiile și soluțiile să fie promovate la nivel organizațional pe baza unui cadru de politică guvernamentală. Fără acest context, este posibil ca rentabilitatea investiției în tehnologii și soluții noi sau alternative să nu pară viabilă din punct de vedere economic pentru unele întreprinderi. Introducerea unei politici fiscale îmbunătățite și promovarea reglementărilor privind mediul care ajută la crearea unui mediu concurențial echitabil în rândul companiilor pot toate furniza stimulente importante.
  - Fezabilitatea tehnică și implementarea practică – lipsa cunoașterii modificărilor concrete asupra practicilor în vigoare, precum și a produselor și serviciilor care ar conduce la modele de afaceri circulare eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor. Deseori, soluțiile care reduc risipa și emisiile nu sunt cunoscute, aceasta necesitând experiență în știința care stă la baza produselor și proceselor de afaceri.
  - Date fiabile privind efectele, riscurile și oportunitățile în materie de sustenabilitate sunt necesare pentru a concentra strategia și modificările modelului de afaceri asupra domeniilor cu impact mare vizate.
- Este nevoie de o modificare la nivel de sistem pentru a consolida cererea din partea consumatorilor și a facilita oferta.
    - Consolidarea cunoștințelor consumatorilor și a cererii pentru produse ca servicii și beneficiile acestora este importantă, în special atunci când există costuri inițiale mai mari pentru produsele cu durată de viață mai lungă. Longevitatea trebuie să devină o caracteristică principală a produselor;
    - Furnizorii trebuie să colaboreze referitor la aspectele esențiale pentru a trece la modelul circular, cum ar fi materialele, designul, îmbunătățirea calității și posibilitatea de reparare pentru a spori longevitatea, ceea ce poate implica modificări ale proceselor de prelucrare și producție;
    - Soluțiile circulare trebuie să fie profitabile în timp pentru a permite ca întreprinderea să rămână viabilă.
  - Gândirea trebuie să se schimbe pentru a percepe risipa și poluarea ca defecte de proiectare și pentru a se îndepărta de modelul de afaceri linear în care produsul este creat, vândut și aruncat („take-make-dispose”). De asemenea, circularitatea poate pune la îndoială ideea potrivit căreia îmbunătățirile marginale ale proceselor de producție și ale produselor sunt suficiente ca atare.



## POZIȚIONAREA CFO ȘI A FUNCȚIILOR FINANCIARE PENTRU A AJUTA LA PROMOVAREA MODELELOR DE AFACERI CIRCULARE

*Pentru a ajuta, CFO și funcțiile financiare pot:*

- Să trateze limitările datelor în special în ceea ce privește efectele sustenabilității și riscurile și oportunitățile aferente; atunci când nu sunt disponibile informații, funcția financiară este bine poziționată pentru a lucra cu alte părți cum ar fi ingineri și inspectorii în vederea colectării, filtrării și raportării informațiilor necesare pentru a sprijini procesul decizional și raportarea.
- Să selecteze parametri-cheie de impact referitori la eficiența, risipa și emisiile resurselor potrivit standardelor globale și să îi completeze cu prioritățile locale în materie de sustenabilitate, de exemplu, cele referitoare la apă, și să elaboreze metodologii de evaluare pentru a asigura fiabilitatea și comparabilitatea. După aceasta, pot fi stabilite ținte adecvate pentru a îndeplini obiectivele economiei circulare.
- Să asigure planificarea financiară și instrumentele de gestionare cum ar fi bugetarea stimulării inovației pentru a sprijini practicile și soluțiile sustenabile aliniate la obiective și strategie. Modelarea financiară și criteriile de decizie pot necesita perfecționare pentru a se asigura că beneficiile pe termen lung ale proiectelor sunt echilibrate în raport cu realitățile economice pe termen scurt. De exemplu, măsurile economice privind valoarea adăugată și alte măsuri financiare privind valoarea și rentabilitatea trebuie să încorporeze parametri de performanță mai amplii, cum ar fi cei legați de îmbunătățirea reputației.

- Să trateze provocările de ordin contabil precum noile modele de amortizare pentru a aloca valoarea produselor și resurselor după durata de viață utilă a acestora. Amortizarea activului circulant pe parcursul duratei de viață utilă a unui activ descurajează gândirea circulară. Un grup de lucru condus de Circular Economy Solutions GmbH a elaborat metode pentru evaluarea părților și a materialelor utilizate în bilanț (a se vedea documentul [Rethinking the Value of Used Parts – The Accounting and Financial Management Implications](#)).



- Să adapteze scenariul de afaceri aferent transformării modelelor de afaceri pentru a facilita reziliența și viabilitatea. De exemplu, întreprinderea circulară poate necesita noi modele de servicii care nu presupun proprietatea asupra produsului și schimbări simultane în modelele de venituri pentru a se concentra mai mult pe servicii precum garanția, reparația și întreținerea.
- Să se asigure că toate riscurile-cheie și cele financiare relevante aferente modelelor de afaceri lineare sunt înțelese, cum ar fi eventualitatea ca activele bazate pe combustibili fosili să-și piardă valoarea economică rapid prin costuri mai mari generate de taxele pe carbon. Acest lucru poate implica stoparea activităților acum chiar dacă ele sunt încă profitabile pe termen scurt.
- Să identifice oportunitățile și riscurile legate de tranziția la o economie circulară.
- Să regândească relațiile cu alte funcții și părți interesate externe pentru a se asigura că este elaborat un ecosistem industrial facilitator pentru a menține și a sprijini o abordare de afaceri circulară.
- Atunci când este nevoie de finanțare externă, să ia legătura cu investitorii și finanțatorii pentru a demonstra propunerea de valoare a modificărilor aferente modelului de afaceri circular, cum ar fi modul în care acestea vor conduce la noi surse de creare a valorii pentru principalele părți interesate.

## RECOMANDĂRI-CHEIE PENTRU PROFESIE ÎN VEDEREA PROMOVĂRII ECONOMIEI CIRCULARE

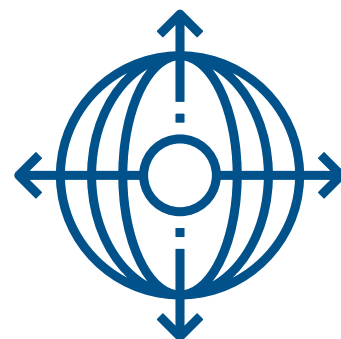
Convocarea de forumuri cu părțile interesate relevante ajută la facilitarea dezbaterii și a alinierii cu privire la strategiile naționale pentru promovarea gândirii specifice economiei circulare și depășirea obstacolelor în tranziția circulară. Principalii parteneri și colaboratori includ lideri în materie de modele de afaceri circulare din sectorul privat, investitori și finanțatori activi, reprezentanți ai ministerelor și departamentelor guvernamentale relevante pentru a intermedia sprijinul politic, organizații de afaceri cum ar fi camerele de comerț, ONG-urile și grupurile de clienți.

Puneți în evidență cele mai bune practici ale modelelor de afaceri circulare și studii de caz din domeniu care demonstrează soluții practice și beneficiile pentru părțile interesate și capitalul multiplu ale investiției în economia circulară.

Luăți în considerare încorporarea afacerilor circulare în educația, formarea și dezvoltarea profesională ale contabililor, inclusiv în programele de educație și formare existente puse la dispoziție membrilor, printre care se numără instruirea în materie de sustenabilitate și programele de dezvoltare profesională continuă. Aceste programe pot include instruire specifică în ce privește modelele de afaceri circulare și cele eficiente din punctul de vedere al resurselor și modul în care raportarea și evaluarea pot facilita deciziile circulare.

Monitorizați și contribuiți la modul în care standardele de raportare în materie de sustenabilitate la nivel global și jurisdicțional tratează prezentarea informațiilor legate de economia circulară și utilizarea resurselor. De exemplu, este posibil ca standardele de raportare în materie de sustenabilitate elaborate în Uniunea Europeană să facă referire la dispozițiile de prezentare a informațiilor pentru utilizarea resurselor și tranziția circulară în sprijinul Pactului verde al UE, reglementării taxonomiei UE și Planului de acțiune pentru economia circulară al UE.

Susțineți acordarea de stimulente și sprijin politice pentru întreprinderi, inclusiv din perspectivă fiscală și a veniturilor, și asigurați-vă că schemele politice sunt proiectate pentru a obține rezultatele dorite.



Aflați mai multe informații consultând documentul elaborat de Grupul consultativ pentru profesioniștii contabili angajați din cadrul IFAC denumit: ***Priorități globale pentru profesioniștii contabili angajați și cei din sectorul public.***

Documentul *Contribuția profesioniștilor contabili la economia circulară*, publicat de International Federation of Accountants în mai 2022 în limba engleză, a fost tradus în limba română de Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) în septembrie 2022 și a fost reprodus cu permisiunea IFAC. Textul aprobat al tuturor publicațiilor IFAC este cel publicat de IFAC în limba engleză. IFAC nu își asumă nicio responsabilitate pentru acuratețea și caracterul complet ale traducerii sau pentru orice acțiuni care ar putea decurge ca urmare a acesteia.

Textul în limba engleză al documentului *Contribuția profesioniștilor contabili la economia circulară* © 2022 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Textul în limba română al documentului *Contribuția profesioniștilor contabili la economia circulară* © 2022 al IFAC. Toate drepturile rezervate.

Titlul original: *Accountants Enabling the Circular Economy*

Contactați [permissions@ifac.org](mailto:permissions@ifac.org) pentru permisiunea de a reproduce, a stoca, a transmite sau a utiliza acest document în alte scopuri similare.